

FELLES RETNINGSLINER FOR BEHANDLING AV SIVILE SAKER I LAGMANNNSRETTANE

Nynorsk

FORSLAG FRÅ ARBEIDSGRUPPA
Lagt fram 7. januar 2019

Innhold

1. SAKSFØREBUING	3
<i>Ankeerklæring og anketilsvar</i>	3
<i>Tidfesting av ankeforhandling</i>	3
<i>Rettsmekling</i>	3
<i>Planmøte</i>	4
<i>Vidare saksførebuing</i>	4
<i>Avslutning av saksførebuinga</i>	4
<i>Sluttinnlegg og framdriftsplan</i>	4
2. ANKEFORHANDLINGA	5
<i>Generelt</i>	5
<i>Dokument til bruk under ankeforhandlinga</i>	5
<i>Retten si innleiing, partane si saksframstilling</i>	5
<i>Bevisføringa</i>	6
<i>Avsluttande innlegg – prosedyrar, replikk og duplikk</i>	6
<i>Sakskostnadsoppgåve</i>	6

1. SAKSFØREBUING

Ankeerklæring og anketilsvar

Ankeerklæring og anketilsvar skal saman med dommen frå tingretten danne grunnlaget for retten si behandling av saka. Planmøte, tidfesting av ankeforhandling og vurdering av rettsmekling skal kunne gjennomførast på grunnlag av desse dokumenta.

Kva ankeerklæring og anketilsvar skal innehalde, følgjer av tvistelova §§ 29-9 og 29-11. Det er vesentleg at dokumenta angir presist:

- Kva for deler av bevisvurderinga og rettsbruken i tingretten som er omtvista.
- Kva som blir gjort gjeldande som feil ved dommen i tingretten, og grunngivinga for at det ligg føre feil.
- Kva for bevis som vil bli ført i tilknytning til dei spørsmåla som er omtvista.
- Eventuelle prosessuelle spørsmål av betydning for den vidare behandlinga av saka.

Det følgjer av tvistelova § 29-16 andre ledd at den faktiske framstillinga i tingretten sin dom kan leggjast uprøvd til grunn så langt den ikkje er omstridd.

Utgreiingane bør ha ei stram form, utan for stor grad av argumentasjon.

Ankeerklæring og anketilsvar må setjast opp oversiktleg. Vedlegg skal namnast og nummererast som fastsett i [retningsliner for Aktørportalen](#).

Tingretten gjer ein førebels kontroll av ankeerklæringa og kan setje frist for retting, jf. tvistelova § 29-10 første ledd. Lagmannsretten kontrollerer anke og anketilsvar når saka er mottatt frå tingretten.

Tidfesting av ankeforhandling

Partane kan bli kontakta om reservasjon av tidspunkt for ankeforhandlinga så snart anketilsvar er sendt inn og saka er send over til lagmannsretten. Endeleg tidfesting av ankeforhandling skjer seinast under planmøtet.

Partane bør gi uttrykk for eit grunngitt syn på kor lang tid som bør setjast av til ankeforhandlinga i saka i ankeerklæring og anketilsvar. Det må tas omsyn til at ei ankebehandling skal konsentrerast om dei spørsmåla som er omtvista. Dette tilseier at det til vanleg bør setjast av kortare tid enn i tingretten. Uansett skal tidsbruken og kostnadene stå i eit rimeleg forhold til saka si betydning.

Rettsmekling

Rettsmekling er eit tilbod frå domstolen om bidrag til løysing av saka på ein rask og formålstenleg måte for alle partane. Rettsmekling blir ofte gjennomført med godt resultat også i lagmannsretten.

Partane bør opplyse i ankeerklæring og anketilsvar om det er ønskeleg med rettsmekling. Dersom ein part ikkje ønskjer rettsmekling, bør dette grunngiast.

Retten vil tidlig under saksførebuinga ta opp med partane om rettsmekling skal gjennomførast. Både retten og partane kan ta dette opp på ny seinare.

Før rettsmeklingsmøtet vil retten i samråd med partane førebu gjennomføringa av rettsmeklinga. Det kan bli bestemt å utsetje anna saksførebuing til etter rettsmeklingsmøtet.

Planmøte

Retten skal styre saksførebuinga aktivt og planmessig for å oppnå ei rask, prosessøkonomisk og forsvarleg behandling av saka.

Gjennomføring av planmøte etter tvistelova § 9-4, jf. § 29-14 tredje ledd, er eit viktig ledd i saksførebuinga. Planmøte skal haldast i alle saker dersom dette ikkje er openbert unødvendig, eller dersom eit særleg behov for rask framdrift gjer det nødvendig med planlegging på annan måte.

Planmøte skal til vanleg gjennomførast mellom retten og prosessfullmektigane til partane. Retten føreset at prosessfullmektigane har gjennomgått punkta i innkallinga med partane sine og gjort nødvendige avklaringar før møtet.

Planmøte skal haldast så tidleg som mogleg etter at saka har kome inn til lagmannsretten. Det blir til vanleg halde som fjernmøte, men ein bør vurdere om formåla med møtet kan oppnåast betre ved eit ordinært rettsmøte.

Planmøtet skal fastleggje rammene for behandlinga av saka. Dette vil skje med utgangspunkt i dei omtvista spørsmåla og ut frå omsynet til proporsjonalitet. Partane må kunne grunnge dei bevilboda som blir sette fram, og dei må påvise at dei bevisa som er gjort gjeldande, har betyding for dei spørsmåla som er omtvista.

Vidare saksførebuing

Dersom det er nødvendig med fleire prosesskriv under saksførebuinga, skal desse utformast i samsvar med tvistelova § 12-2. Prosesskriv bør ha ei stram form. Det er unødvendig med detaljert argumentasjon om spørsmål som skal behandlast under ankeforhandlinga. Ein bør unngå gjentaking frå tidlegare dokument.

Avslutting av saksførebuinga

Tidspunkt for avslutting av saksførebuinga skal fastsetjast i samsvar med tvistelova § 9-10 første ledd, jf. § 29-14 tredje ledd.

Etter avslutta saksførebuing gjeld avgrensingane i tvistelova § 9-16, jf. § 29-18 første ledd, for endringar av krav, påstand, påstandsgrunnlag og bevis i tillegg til det som følgjer av § 29-4.

Sluttinnlegg og framdriftsplan

Retten vil til vanleg krevje at partane leverer kvart sitt sluttinnlegg, jf. tvistelova § 9-10 andre ledd, jf. § 29-14 tredje ledd.

Forslag til framdriftsplan for ankeforhandlinga skal sendast inn samtidig med sluttinnlegget. Det vil ofte vere formålstenleg at prosessfullmektigen til den ankande parten utarbeider førsteutkast til framdriftsplan og sender dette til ankemotparten sin prosessfullmektig, seinast to arbeidsdagar før fristen går ut. Framdriftsplanen skal angi tidspunkt for saksframstilling (innleiingsfordrag), avsluttande innlegg (prosedyre) og forklaringar, og ta omsyn til vanlege pausar. Dersom ikkje retten bestemmer noko anna, vil partane sitt forslag til framdriftsplan bli lagt til grunn for gjennomføringa av ankeforhandlinga.

2. ANKEFORHANDLINGA

Generelt

Ankeforhandlinga skal konsentrerast om det partane er usamde om - tvistepunkta.

Partane har ansvar for å tilpasse ressursbruken til saka si art og omfang. Ved avgjerda av krav om sakskostnader vil retten leggje vekt på om ressursbruken har vore rimeleg i forhold til saka si betyding, jf. tvistelova § 20-5 første ledd.

Dokument til bruk under ankeforhandlinga

Den ankande parten vil bli pålagt å utarbeide faktisk utdrag. Nærare retningsliner for utarbeidinga vil bli gitt i særskilt skriv frå retten.

Det er ønskeleg at partane bruker disposisjon under saksframstilling og prosedyre. Sitat frå dokument og rettskjelder bør ikkje tas inn i disposisjonen.

Andre hjelpedokument bør til vanleg leggjast fram for motparten før ankeforhandlinga slik at motparten får nødvendig tid til gjennomgang, jf. tvistelova § 9-14 andre ledd, jf. § 29-18 første ledd.

I dei fleste sakene er det ønskeleg med juridisk utdrag. Utdraget bør vere felles og utarbeidd i samarbeid mellom partane. Det bør avgrensast til rettskjelder som det kan bli aktuelt å vise til under ankeforhandlinga.

Retten si innleiing, partane si saksframstilling

Ankeforhandlinga startar med at dommaren klarlegg partane sine påstandar, påstandsgrunnlag og bevis, jf. tvistelova § 9-15 første ledd, jf. § 29-18 andre ledd. Partane kan bli bedne om å gjere ei nærare avklaring av enkelte spørsmål. Dommaren kan også ta opp spørsmål som gjeld gjennomføringa av ankeforhandlinga.

Den ankande parten gir ei konsentrert saksframstilling knytt til tvistespora slik saka står for lagmannsretten. Skriftlege bevis blir gjennomgått i samband med saksframstillinga.

Ankemotparten gjer deretter greie for sitt syn og gjennomgår sine skriftlege bevis. Innlegget bør avgrensast til korrigeringar og suppleringar, om ikkje den ankande parten si framstilling eller saka sin karakter gjer det nødvendig med ei meir omfattande utgreiing.

Under saksframstillinga bør partane presentere dei rettslege spørsmåla, men ikkje kome med omfattande rettsleg argumentasjon.

Bevisføringa

Uomtvista faktum skal til vanleg gjennomgåast ved å vise til dei relevante delane av dommen i tingretten. Partane kan likevel presentere bevis som er knytt til uomtvista faktum så langt dette er nødvendig for å sikre at retten forstår saka.

Dokumentbevis skal førast ved at beviset blir gjennomgått med særleg vektlegging av det som er viktig, jf. tvistelova § 26-2. Opplesing bør avgrensast til dei delane av dokumentet som er sentrale for parten sin argumentasjon.

Parts- og vitneforklaringar skal gjennomførast med konsentrasjon om tvistepunkta i saka. Spørsmål bør stillast i ei open form. Ein bør unngå leiande, argumenterande og uklare spørsmål.

Partane bør kontinuerleg vurdere om den bevisførselen som alt er gjort, er tilstrekkelig, slik at vidare bevisføring kan fråfallast.

Avsluttande innlegg – prosedyrar, replikk og duplikk

Prosedyrane bør konsentrerast om kommentarar til bevisføringa og saka sine rettslege sider. Det bør ikkje leggast fram nytt bevismateriale.

Replikk bør avgrensast til den delen i prosedyren til ankemotparten som gir grunnlag for ytterlegare behandling. Replikken skal ikkje vere ei gjentakning eller vidareføring av prosedyren til den ankande parten.

Duplikk bør avgrensast til å kommentere spørsmål som er behandla i replikken.

Sakskostnadsoppgåve

Sakskostnadsoppgåve, utforma i samsvar med krava i tvistelova § 20-5 tredje ledd, skal leverast ved avsluttinga av ankeforhandlinga. Seinare suppleringsoppgåve kan berre tillastast dersom storleiken på enkeltpostar ikkje er kjende på det tidspunktet. Suppleringa må gjerast innan den fristen retten fastset. Dersom det er fleire partar på same side, skal sakskostnadene fastsetjast særskilt for kvar part, jf. tvistelova § 20-6 første ledd.